

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.001.01.2023

00059223

Pan
Bohdan Józef Paszkowski
Wojewoda Podlaski
Podlaski Urząd Wojewódzki
w Białymstoku
ul. Mickiewicza 3, 15-213 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2022 roku w części 85/20 - województwo podlaskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka Kontrolowana	Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku ¹ , ul. Mickiewicza 3, 15-213 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bohdan Józef Paszkowski, Wojewoda Podlaski od 9 grudnia 2015 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Władysław Radgowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/157/2022 z 29 grudnia 2022 r. 2. Krzysztof Gołębiowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/156/2022 z 29 grudnia 2022 r. 3. Małgorzata Przymierska-Dąbrowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/158/2022 z 29 grudnia 2022 r. (akta kontroli str. 1-7)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/20 – województwo podlaskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 roku w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych³ (dalej: ufp), w tym:<ul style="list-style-type: none"> • nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek, • nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/20 – województwo podlaskie.
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/20 – województwo podlaskie w trakcie roku budżetowego, – kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych, – kontrola prawidłowości dokonanych blokad, – kontrola przestrzegania ustalonych dla części 85/20 limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,

¹ W dalszej treści „PUW” lub „Urząd”.

² Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 623), zwana w dalszej treści „ustawą o NIK”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków, które w 2021 roku nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/20 – województwo podlaskie.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 roku w części 85/20 – województwo podlaskie oraz planu finansowego PUW na 2022 rok.

W 2022 roku zrealizowano dochody wyższe od planowanych. Poprawiła się również skuteczność windykacji należności Skarbu Państwa.

Skontrolowane 25,3% wydatków budżetu państwa poniesiono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp. Zgodnie z planem wykorzystano środki z rezerwy ogólnej, choć nie zawsze służyły one realizacji zadań wynikających z nagłej sytuacji. Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano również środki z budżetu środków europejskich. Wojewoda Podlaski, stosownie do art. 175 ust. 1 i 2 ufp, prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/20.

NIK pozytywnie opiniuje łączne sprawozdania za 2022 rok sporządzone przez dysponenta części 85/20 – województwo podlaskie i sprawozdania Urzędu. Sprawozdania łączne zawierały dane wynikające ze sprawozdań jednostkowych, a sprawozdania Urzędu – dane zgodne z ewidencją księgową.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego znaczenia dla wykonania budżetu Wojewody Podlaskiego w 2022 roku. Dotyczyły bowiem 0,004% wydatków zrealizowanych w części 85/20 i polegały m.in. na:

- wypłaceniu, przed zwiększeniem planu finansowego PUW, 76,7 tys. zł z tytułu rekompensat dla przedsiębiorców w związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego w województwie,
- niedokonaniu zmian w planie finansowym Urzędu w związku z wypłatą grzywny w kwocie 1 tys. zł orzeczonej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku,
- niepodjęciu skutecznych działań mających na celu ograniczenie wydatków ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej,
- nieterminowym przekazaniu Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych (UZP) informacji o złożonych ofertach w jednym z postępowań o udzielenie zamówienia o wartości 266,3 tys. zł.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

1. Analiza porównawcza dochodów budżetowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2022 roku dochody budżetu państwa w części 85/20 wyniosły 84.509,3 tys. zł i były wyższe o 28,1% od planowanych (65.959,0 tys. zł) i o 9,8% niższe od dochodów wykonanych w 2021 roku. Głównym ich źródłem były: wpływy z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa – 32.356,8 tys. zł (38,3% dochodów w części 85/20), opłaty pobierane przez powiatowe inspektoraty weterynarii – 19.625,3 tys. zł (23,2%), zwrot nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych, rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz kwoty uzyskane z egzekucji świadczeń alimentacyjnych – 12.107,8 tys. zł (14,3%). W 2022 roku nie wystąpiły przypadki zrealizowania dochodów istotnie niższych od planowanych. Znacząco wyższe dochody uzyskano natomiast w rozdziałach:

- 75011 – *Urzędy wojewódzkie*. Były one o 3.080,4 tys. zł, tj. o 61,1%, wyższe od zakładanych, z powodu wzrostu opłat za wydawanie paszportów, zwiększonego zainteresowania uzyskaniem paszportu oraz wzrostu opłat za wydawanie zgody na zatrudnianie cudzoziemców.
- 85132 – *Inspekcja sanitarna*. Były one 1.342,0 tys. zł (o 70,2%) wyższe od zaplanowanych, ze względu na większą liczbę zrealizowanych badań zleconych, które wcześniej ograniczono ze względu na pandemię Covid-19. Ponadto, w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego SARS-CoV-2, wprowadzono usługę wykonywania odpłatnych badań, cieszących się dużym zainteresowaniem społeczeństwa.

(akta kontroli str. 9-20, 34-36, 38-44, 51)

Na koniec 2022 roku należności budżetu Wojewody Podlaskiego wynosiły 436.229,0 tys. zł, w tym zaległości 435.485,6 tys. zł. Były one wyższe o 8,8% od stanu z końca 2021 roku (odpowiednio 400.863,4 tys. zł i 400.253,4 tys. zł). Dotyczyły głównie niedokonanych zwrotów wypłaconych świadczeń alimentacyjnych w wysokości 396.631,6 tys. zł (zaległości), co stanowiło 91,1% całości zaległości w dochodach budżetu Wojewody Podlaskiego. W porównaniu do stanu z końca 2021 roku, zaległości z tytułu zwrotu świadczeń alimentacyjnych wzrosły o 33.507,6 tys. zł (o 9,2%). Podobnie jak w latach wcześniejszych, w 2022 roku Wydział Polityki Społecznej PUW (WPS) co kwartał analizował należności od dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych i o wynikach tych analiz informował gminy⁶, obligując je do działań mających na celu zwiększenie skuteczności w dochodzeniu zwrotu tych świadczeń. Działania te przyczyniły się do zwiększenia ściągальności zobowiązań alimentacyjnych (z 38,43% w 2021 roku do 43,36% w 2022 roku). Ponadto WPS przeprowadził kontrole w ośmiu urzędach gmin i ośrodkach pomocy społecznej, przedmiotem których była m.in. prawidłowość podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych. Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na braku działań wobec dłużnika uchylającego się od obowiązku zarejestrowania w urzędzie pracy, nieinformowaniu urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 21-33, 45-48)

W 2022 roku w części 85/20 na poziomie działów i rozdziałów nie wystąpiły ujemne dochody. Wystąpiły one na poziomie paragrafu w jednym rozdziale, tj. 85132 – *Inspekcja Sanitarna*, w § 091 (*Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat*) i dotyczyły wcześniej pobranych dochodów, których zwrot zasądził Wojewódzki Sąd Administracyjny.

(akta kontroli str. 37)

1.2. PUW (dysponent III stopnia) w 2022 roku zrealizował dochody w wysokości 10.499,3 tys. zł, tj. o 63% wyższej od planowanych i o 38,3% wyższej od wykonanych w 2021 roku (7.589,7 tys. zł). Uzyskano je głównie z opłat paszportowych (5.036,3 tys. zł⁷),

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Każdej gminie wysyłano m.in. dane o ściągальności należności we wszystkich gminach w województwie.

⁷ Dochody wzrosły w stosunku do 2021 roku o 2.668,7 tys. zł (o 112,7%) ze względu na większą liczbę obywateli RP ubiegających się o paszport, co było związane z wybuchem konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy.

opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych (2.808,4 tys. zł).
(akta kontroli str. 49-51, 1648-1650)

Na koniec 2022 roku pozostałe do zapłaty należności PUW (dysponenta III stopnia) wynosiły 2.453,8 tys. zł (były niższe o 6,8% od stanu z końca 2021 roku), w tym zaległości – 2.088,7 tys. zł (niższe o 2,3% niż na koniec 2021 roku).
(akta kontroli str. 52)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wydatki budżetu państwa

2.1.1. W 2022 roku wydatki budżetu państwa w części 85/20 wyniosły 2.177.549,6 tys. zł, co stanowiło 125,5% planu określonego w ustawie budżetowej⁸ i 98,3% planu po zmianach. Były one niższe od wydatków wykonanych w 2021 roku⁹ o 16,9%.

Najwięcej środków z budżetu Wojewody (2.063.712,9 tys. zł, tj. 94,8%) przeznaczono na zadania z zakresu:

- Rodziny – 935.326,5 tys. zł (43,0% wydatków ogółem), tj. o 42,1% mniej niż rok wcześniej¹⁰ (1.616.571,6 tys. zł). Przeznaczono je m.in. na świadczenia wychowawcze (486.595,4 tys. zł), świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (434.164,3 tys. zł).
- Pomocy społecznej – 278.891,3 tys. zł (12,8%), tj. o 73,8% więcej niż rok wcześniej¹¹. Środki wydatkowano głównie na finansowanie różnorodnych zasiłków i pomocy w naturze (64.415,8 tys. zł), dofinansowanie działalności domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia (55.564,2 tys. zł) oraz pomoc w zakresie dożywiania (22.118,5 tys. zł).
- Ochrony zdrowia – 264.968,7 tys. zł (12,2%), tj. o 20,4% więcej niż wydatkowano poprzednim roku. Środki wykorzystano przede wszystkim na finansowanie zadań określonych w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹² (118.104,7 tys. zł), funkcjonowanie inspekcji sanitarnej (95.503,4 tys. zł) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (34.182,6 tys. zł).
- Rolnictwa – 249.224,2 tys. zł (11,4%), tj. o 19,4% więcej niż w 2021 roku. Środki wydatkowano głównie na wypłatę producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (102.220,6 tys. zł), finansowanie inspekcji weterynaryjnej (67.870,7 tys. zł), zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego (15.517,2 tys. zł).
- Bezpieczeństwa publicznego – 130.944,2 tys. zł (6,0%), tj. o 6,5% więcej niż w 2021 roku. Finansowano głównie działalność Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej (KWSP) i komend powiatowych PSP (126.460,7 tys. zł).
- Administracji publicznej – 81.143,2 tys. zł (3,7%), tj. o 11,9% więcej niż rok wcześniej. Wydatki przeznaczono głównie na funkcjonowanie PUW oraz na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej.
- Oświaty i wychowania – 71.802,2 tys. zł (3,3%), tj. o 5,4% mniej niż w poprzednim roku. Środki wydatkowano głównie na dofinansowanie działalności przedszkoli, zakup podręczników, materiałów edukacyjnych oraz na funkcjonowanie Podlaskiego Kuratorium Oświaty.

⁸ 1.734.818,0 tys. zł.

⁹ W 2021 roku wyniosły 2.619.161,3 tys. zł, z czego 15.145,7 tys. zł stanowiły wydatki niewygasające.

¹⁰ Głównie z powodu mniejszych kwot wydatkowanych na świadczenia wychowawcze.

¹¹ Wzrost wydatków głównie na działalność domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia, wypłaty zasiłków i pomocy dla cudzoziemców.

¹² Dz.U. z 2022 r. poz. 1720, ze zm.

- Transportu i łączności – 51.412,6 tys. zł (2,4%), tj. o 4,1% mniej niż w 2021 roku. Środki przeznaczone głównie na dofinansowanie krajowych pasażerskich przewozów autobusowych oraz utrzymanie przejść granicznych.

W 2022 roku wydatki na poziomie działów zrealizowano w wysokości od 65% do 100% planowanych. Na poziomie rozdziałów wydatki zrealizowano w wysokości od 64% do 100% planowanych, z wyjątkiem rodz. 80113 – *Dowożenie uczniów do szkół*, w którym zrealizowano wydatki w wysokości 200,0 tys. zł, tj. 29% planu po zmianach. Przyczyną tego był brak możliwości zakupu autobusu przez jedną z gmin – zagadnienie opisano w pkt 2.1.4. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. (akta kontroli str. 53-91)

Ponadto znacząco niższe od planowanych wydatki zrealizowano w rozdziałach:

- 70005 – *Gospodarka gruntami i nieruchomościami*, w wysokości 7.432,2 tys. zł, tj. 65,4% planowanych (11.362,8 tys. zł). W ramach rozdziału regulowane były zobowiązania Skarbu Państwa, których znacznie mniej zgłoszono w 2022 roku. Nadwyżkę środków Wojewoda Podlaski zablokował.
- 71035 – *Cmentarze*, w wysokości 2.199,2 tys. zł (68,1% planu wynoszącego 3.230,9 tys. zł). Niższe wykonanie spowodowane było głównie rezygnacją z realizacji niektórych przedsięwzięć.
- 85157 – *Staża i specjalizacje medyczne*, w wysokości 4.127,2 tys. zł (78,9% planu szacowanego na 5.230,9 tys. zł). Było to spowodowane m.in. mniejszą liczbą osób, które rozpoczęły szkolenia. (akta kontroli str. 102)

Wydatki budżetu państwa zrealizowane przez PUW w 2022 roku wyniosły 122.909,0 tys. zł (98,1% planu po zmianach i 110,5% wydatków poniesionych w 2021 roku¹³). Sfinansowano nimi głównie: wynagrodzenia z pochodnymi – 61.505,9 tys. zł (50,0% ogółu wydatków Urzędu) oraz wydatki majątkowe – 14.414,4 tys. zł (w tym 6.799,7 tys. zł na przejściach granicznych). Wydatki realizowano do wysokości kwot ujętych w planie finansowym, z jednym wyjątkiem, o którym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 92-101, 683-693, 968-984)

2.1.2. W 2022 roku budżet Wojewody Podlaskiego zwiększony został na podstawie 215 decyzji Ministra Finansów środkami z 38 rezerw celowych budżetu państwa o 462.002,2 tys. zł. (akta kontroli str. 103-106)

Szczegółowym badaniem w budżecie Wojewody Podlaskiego, jako dysponenta części 85/20, objęto wykorzystanie dwóch rezerw celowych.

- a) W 2022 roku budżet Wojewody Podlaskiego został zwiększony z rezerwy poz. 24¹⁴ o 102.909,6 tys. zł (per saldo), na mocy sześciu decyzji Ministra Finansów, z czego 112,4 tys. zł dotyczyło wypłat dodatków energetycznych w I kwartale 2022 roku. Kontrolą objęto zwiększenie planu wydatków o 102.797,2 tys. zł¹⁵ dokonane na mocy czterech decyzji Ministra Finansów (zwiększenia na kolejne kwartały 2022 roku) z przeznaczeniem na sfinansowanie wypłat dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania realizowanego przez gminy w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji celowych wypłaconych w gminie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym¹⁶ (Dział 852 – *Pomoc społeczna*, rozdział 85295 – *Pozostała działalność*, § 2020). Przyznanie środków z rezerwy celowej poprzedziło zebranie przez PUW informacji z gmin dotyczących potrzeb, na podstawie których Wojewoda Podlaski występował do Ministra Finansów o zwiększenie planu wydatków. Po dokonaniu zwiększenia w części 85/20 Wojewoda Podlaski zwiększył plany wydatków gmin o wnioskowane przez nie kwoty. Wydatkowano 97.770,6 tys. zł (95.859,0 tys. zł na wypłatę świadczeń oraz 1.911,6 tys. zł jako koszty gmin związane z realizacją

¹³ Wydatki poniesione w 2021 roku wyniosły 111.201,8 tys. zł.

¹⁴ *Wydatki związane z realizacją działań łagodzących skutki inflacji, w tym na dodatki osłonowe oraz ochronę odbiorcy wrażliwego energii.*

¹⁵ Stanowi to 99,9% zwiększeń planu wydatków z poz. 24 rezerw celowych oraz 22,3% wszystkich zwiększeń z rezerw celowych.

¹⁶ Dz. U. poz. 1 ze zm. Ustawa weszła w życie po uchwaleniu ustawy budżetowej na 2022 rok. Z tego powodu wydatków na wypłatę dodatków osłonowych nie można było przyjąć do planu wynikającego z ustawy budżetowej.

zadania), 3.456,4 tys. zł Wojewoda Podlaski zablokował (po czym Minister Finansów zmniejszył plan wydatków w części 85/20 m.in. o tę kwotę), a 1.570,2 tys. zł zostało zwrócone do budżetu Wojewody Podlaskiego. Z rozliczeń przedstawionych przez gminy wynika, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Ze świadczeń skorzystało 151.871 gospodarstw domowych. (akta kontroli str. 107-137)

- b) Minister Finansów zwiększył budżet Wojewody Podlaskiego z rezerwy poz. 34¹⁷ o 15.086,5 tys. zł¹⁸ dotacji celowych dla gmin, z przeznaczeniem na realizację świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, realizację zasiłku dla opiekuna¹⁹ na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”²⁰. Środki ze zwiększenia – zgodnie z decyzją Ministra Finansów – rozdysponowano w całości między 118 gmin z terenu województwa podlaskiego. Z przedstawionych rozliczeń wynika, że:
- z 13.357,0 tys. zł zaplanowanych do wydatkowania w rozdz. 85502 do gmin przekazano 12.930,9 tys. zł (faktyczne zapotrzebowanie było o 426,1 tys. zł mniejsze); gminy wykorzystywały i prawidłowo rozliczyły 10.996,6 tys. zł, a 1.934,3 tys. zł zwróciły terminowo do budżetu Wojewody Podlaskiego,
  - z 1.729,5 tys. zł w rozdz. 85513 do gmin przekazano 1.525,1 tys. zł (zapotrzebowanie okazało się mniejsze o 204,4 tys. zł). Gminy wykorzystywały 1.374,3 tys. zł, a 150,8 tys. zł zwróciły do budżetu Wojewody Podlaskiego. (akta kontroli str. 138-211)
- Środki z omawianej rezerwy wydatkowane były wraz ze środkami ujętymi w ustawie budżetowej w ramach rozdz. 85502 (410.319 tys. zł) oraz zwiększeń z innych rezerw celowych (poz. 16 i poz. 35) – w sumie wydatkowano 441.380,8 tys. zł²¹. W ramach realizacji zadań wypłacono m.in. zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze i rodzicielskie na 357.801,7 tys. zł (1.189.493 świadczenia) i 64.236 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na 26.171,5 tys. zł. (akta kontroli str. 138-211)

Środkami z rezerw celowych finansowano zadania, które nie mieściły się w limicie wydatków określonym w ustawie budżetowej, a wnioskowanie o te środki wynikało z faktycznych potrzeb. Po uzyskaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków Wojewoda Podlaski niezwłocznie wprowadzał zmiany w planie finansowym i informował dysponentów środków o zwiększeniu planu.

2.1.3. W 2022 roku budżet Wojewody Podlaskiego zwiększony został środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa o 26.024,2 tys. zł, w tym plan finansowy PUW o 17.971,1 tys. zł. (akta kontroli str. 212-214)

Środki z rezerwy ogólnej przekazywane przez dysponenta głównego przeznaczone były:

- 5.000 tys. zł dotacji celowej²² na zadanie pn. „Roboty budowlane eremu tarasu dolnego (7 domków) wraz z murem oporowym od strony południowej Zespołu pokamedulskiego w Wigrach” (rozd. 92120 § 6570), realizowanego przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Wigrach (dalej „beneficjent”) za pośrednictwem Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (PWKZ). Środki zostały przyznane decyzją Ministra Finansów z 24 czerwca 2022 r. na wniosek beneficjenta i Wojewody Podlaskiego (wnioskowano o 10.000 tys. zł), po uzyskaniu pozytywnej opinii PWKZ.

¹⁷ Środki na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
¹⁸ Jedna decyzja w tej sprawie z 26 września 2022 roku.

¹⁹ O 13.357 tys. zł w rozdz. 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz o 1.729,5 tys. zł w rozdz. 85513 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów.

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1329, ze zm.

²¹ 434.164,3 tys. zł w rozdz. 85502 § 2010 i 7.216,5 tys. zł w rozdz. 85513 § 2010.

²² Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdz. 92120 – Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, § 6570 – Dotacja celowa otrzymana z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych, wykonywanych przez jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych.

Z przedstawionego przez PWKZ rozliczenia wynika, że zadanie zrealizowano zgodnie z umową. (akta kontroli str. 215-253)

- 522,2 tys. zł (kwota ostateczna po korektach Ministra Finansów²³) na realizację projektu „Pod biało-czerwoną”, polegającego na zakupie masztów oraz flag i ich instalacji w 78 gminach, które zgłosiły chęć udziału w projekcie zorganizowanym przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Podstawą wydatkowania środków był art. 48 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022²⁴. Zgodnie z treścią wymienionego przepisu, w 2022 roku Wojewoda mógł udzielać gminom z budżetu państwa dotacji celowych na finansowanie kosztów zadań własnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁵, w zakresie zakupu masztów i flag oraz ich instalacji. Zadania były realizowane przez gminy na podstawie umów zawartych z Wojewodą Podlaskim, w których określono szczegółowo warunki realizacji projektów. Z przedłożonych rozliczeń wynika, że udział w programie wzięło 76 gmin (dwie zrezygnowały). Kwota dofinansowania wynosiła do 8,0 tys. zł. Wykorzystano 519,5 tys. zł, a niewykorzystane 2,7 tys. zł zwrócono terminowo do budżetu Wojewody Podlaskiego. Środki te Wojewoda Podlaski zablokował. (akta kontroli str. 254-283, 999-1003)
- 2.530,9 tys. zł dotacji celowych na wykonanie pilnych prac remontowych i konserwacyjnych grobów i cmentarzy wojennych żołnierzy Wojska Polskiego oraz ofiar terroru znajdujących się na terenie województwa podlaskiego (rozdz. 71035 – *Cmentarze* § 2020). Zgodnie z wnioskami Wojewody Podlaskiego²⁶, środki przyznano na wykonanie prac realizowanych przez 11 gmin. Do gmin przekazano, zgodnie z zapotrzebowaniami, 2.486,6 tys. zł, a wykorzystały one 1.578,6 tys. zł. Pozostałej kwoty 908,0 tys. zł nie wykorzystała Gmina Supraśl, z powodu dużego zakresu prac i krótkiego terminu realizacji zadania. Zwrócono je terminowo do budżetu Wojewody Podlaskiego. (akta kontroli str. 284-317, 1385-1387)

Wydatki związane z utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych w części 85/20 pierwotnie planowane były w projekcie ustawy budżetowej na 2022 rok. Wojewoda Podlaski zgłosił zapotrzebowanie na ujęcie w niej 400 tys. zł, po czym 13 sierpnia 2021 r. wnioskował o kolejne 300 tys. zł. Ostatecznie w ustawie budżetowej na 2022 rok zaplanowano 700 tys. zł w części 85/20 na zadania związane z utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych. Jak wynika z korespondencji mailowej między PUW a Kancelarią Prezesa Rady Ministrów (KPRM), od 30 listopada 2021 r. Urząd na wniosek KPRM zbierał w gminach informacje o grobach i cmentarzach, które ich zdaniem powinny być wyremontowane w 2022 roku. W odpowiedzi PUW 7 grudnia 2021 r. przedstawił KPRM listę sześciu obiektów, na które nie wystarczy środków zapewnionych w projekcie ustawy budżetowej (wartość prac 169,9 tys. zł) i 21 grudnia 2021 r. listę uzupełniającą o osiem obiektów (wartość prac 2.361,0 tys. zł). (akta kontroli str. 1369-1384)

Dyrektor WFIB wyjaśniła, że Wojewoda Podlaski nie wnioskował o utworzenie odrębnej pozycji rezerw celowych na sfinansowanie opisanych zadań, bowiem była możliwość pozyskania środków na to z rezerwy ogólnej. „(...)Tego typu rozwiązanie było niejednokrotnie stosowane przy wnioskowaniu o dodatkowe środki na realizację zadań, na które nie była utworzona rezerwa celowa (...)”. Z odpowiedzi dyrektor WFIB na pytanie „Jakie nagłe okoliczności wystąpiły, pomiędzy przekazaniem projektu budżetu na 2022 rok, a listopadem 2021 roku kiedy to przekazano listę grobów i cmentarzy, których remont miałby być sfinansowany ze środków rezerwy ogólnej? wynika, że nagłymi okolicznościami były informacje gmin o konieczności dokonania pilnych prac

²³ Pierwotnie Prezes Rady Ministrów na realizację projektu przyznał zarządzeniem nr 94 z 21 kwietnia 2022 r. 600,9 tys. zł (zgodnie z wnioskiem Wojewody Podlaskiego).

²⁴ Dz. U. poz. 2445.

²⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 40.

²⁶ Wraz z korektami wynikającymi ze zmian sygnalizowanych przez gminy.

remontowych i konserwacyjnych. NIK zwraca uwagę, że dodatkowe informacje z gmin o potrzebach remontowych wpływały do PUW w odpowiedzi na pismo Wojewody z 10 grudnia 2022 r. Ponadto dyrektor WFIB wyjaśniła, że: „W budżecie Wojewody Podlaskiego na 2022 rok brak było wystarczających środków, aby w pełni zaspokoić potrzeby gmin zgłoszone w przedmiotowym zakresie. Zwiększony budżet do 700 000 zł nie zabezpieczył wszystkich potrzeb z zakresu grobów i cmentarzy wojennych. Kwota wydatków na niezmiennym poziomie w wysokości 80 tys. zł rocznie w latach 2014–2019 w budżecie Wojewody Podlaskiego nie wystarczała na pokrycie zgłoszonych potrzeb i przeznaczana było głównie na bieżące utrzymanie. Niedofinansowanie zadań w zakresie utrzymania grobów i cmentarzy wojennych spowodowało ich stopniową degradację. Po okresie planowania środków na 2022 rok, wpłynęły informacje gmin o konieczności dokonania pilnych prac remontowych i konserwacyjnych, w tym grobów i cmentarzy wojennych żołnierzy Wojska Polskiego oraz ofiar terroru znajdujących się na terenie województwa podlaskiego. Po uzyskaniu przez wojewodów informacji z KPRM o możliwości wnioskowania o środki finansowe na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych, Wojewoda Podlaski wystąpił o powyższe środki”.

(akta kontroli str. 1774-1776)

Plan finansowy Urzędu zwiększono z rezerwy ogólnej budżetu państwa o 17.971,1 tys. zł, z czego 15.726,5 tys. zł stanowiły środki przeznaczone na wypłatę rekompensat dla przedsiębiorców za wprowadzenie stanu wyjątkowego przy wschodniej granicy Polski²⁷. Wykorzystano je w całości, jednak w lutym 2022 roku część rekompensat wypłacono mimo braku środków w planie finansowym Urzędu (zagadnienie szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Pozostałe środki z rezerwy ogólnej przeznaczono na:

- Realizację zadań przygotowawczych do przyjęcia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zwiększonej liczby cudzoziemców – obywateli Ukrainy (2.000 tys. zł). Rezerwę wykorzystano w całości na sfinansowanie usług hotelowych, zakup i transport rzeczowej pomocy humanitarnej, leków, żywności, środków czystości, artykułów higienicznych, szkolnych, itp.
- Pokrycie wydatków związanych z remontem oraz zakupem wyposażenia do pomieszczeń PUW, które uległy zniszczeniu w wyniku pożaru 8 czerwca 2022 r. (244,6 tys. zł). Na zadanie wydatkowano 239,8 tys. zł, a niewykorzystane 4,8 tys. zł zostały przez Wojewodę zablokowane. (akta kontroli str. 318-395)

2.1.4. W 2022 roku Wojewoda Podlaski podjął 60 decyzji, na mocy których zablokował wydatki budżetowe w wysokości 19.332,1 tys. zł²⁸, w tym 40 na 9.024,1 tys. zł dotyczyło środków przyznanych z rezerw celowych. Większość z tych decyzji (53 na 17.236,5 tys. zł, tj. 89,2% zablokowanej kwoty) podjęto w grudniu 2022 roku²⁹. Głównym powodem blokad był nadmiar posiadanych środków (art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp), który dotyczył 55 decyzji na 17.426,1 tys. zł. Przyczyną zablokowania 1.906 tys. zł (pięć decyzji) było opóźnienie w realizacji zadań (art. 177 ust. 1 pkt 2 ufp). Decyzje o blokowaniu środków podejmowano w terminie do 42 dni od daty wpływu wniosku, przy czym dziewięć decyzji podjęto po upływie co najmniej siedmiu dni. Wszystkie decyzje o zablokowaniu środków wprowadzono do systemu Trezor w terminie do 17 dni od ich podjęcia. Decyzją Ministra Finansów z 22 grudnia 2022 r. plan wydatków budżetu Wojewody zmniejszono o wynikające z wprowadzonych blokad 8.486,3 tys. zł. (akta kontroli str. 396-400)

Kontrolą NIK objęto trzy decyzje o blokadzie 4.518,5 tys. zł wydatków (23,4% zablokowanych środków), z których 4.512,5 tys. zł stanowiły środki wcześniej przyznane z rezerw celowych budżetu państwa. I tak:

- a) Decyzją Wojewody Podlaskiego z 12 grudnia 2022 r., w związku z nadwyżką środków, zablokowano 3.456,4 tys. zł w rozdz. 85295 § 2010, które były zaplanowane na wypłatę

²⁷ Prawidłowość przyznawania środków na wypłaty rekompensat za wprowadzenie stanu wyjątkowego jest przedmiotem odrębnej kontroli prowadzonej przez NIK.

²⁸ Nie licząc jednej decyzji, na mocy której zablokowano 108 tys. zł pochodzących ze środków europejskich – zagadnienie opisano w części niniejszego wystąpienia pokontrolnego dotyczącej realizacji wydatków z budżetu środków europejskich.

²⁹ Pozostałe siedem decyzji na 2.095,6 tys. zł podjęto w październiku i listopadzie 2022 roku.

dotądki osłonowego oraz kosztów tych wypłat. Zablokowane środki pochodziły ze zwiększeń dokonanych przez Ministra Finansów z rezerwy 24 w okresie od kwietnia do października 2022 roku³⁰ i stanowiły 3,4% kwoty, o jaką w 2022 roku zwiększono plan wydatków Wojewody Podlaskiego z przeznaczeniem na wypłatę dodatku osłonowego (102.797,2 tys. zł). Wniosek o zablokowanie środków 5 grudnia 2022 r. złożył dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Urzędu. (akta kontroli str. 401-416)

- b) Decyzją Wojewody Podlaskiego z 27 grudnia 2022 r., w związku z nadwyżką środków, zablokowano 572,1 tys. zł w rozdz. 60031 – *Przejścia graniczne* (w tym 566,1 tys. zł z rezerwy celowej poz. 22), które były zaplanowane na sfinansowanie wydatków majątkowych PUW na przejściach granicznych województwa podlaskiego. Zablokowane środki pochodziły z oszczędności powstałych podczas udzielania zamówień publicznych (wynikających m.in. z braku ofert wykonawców na realizację prac). Wniosek o zablokowanie środków 14 grudnia 2022 r. złożył dyrektor Wydziału Infrastruktury PUW. Nie zrealizowano następujących zadań:
- opracowanie koncepcji architektonicznej budowy terminala odpraw granicznych w drogowym przejściu granicznym (dpg) Bobrowniki – Bierestowica (172,5 tys. zł),
  - przystosowanie kolejowego przejścia granicznego Kuźnica Białostocka – Grodno do wykonywania kontroli celno-skarbowych (60 tys. zł),
  - opracowanie dokumentacji projektowej na dostosowanie pomieszczeń w pawilonie nr 10 na potrzeby pielęgnacji psów służbowych na dpg Bobrowniki – Bierestowica (30 tys. zł),
  - budowa wiaty garażowej na dpg Bobrowniki – Bierestowica (181 tys. zł).
- Łącznie z powodu niezrealizowania zadań zablokowano 443,5 tys. zł. (akta kontroli str. 417-451)

- c) Decyzją Wojewody Podlaskiego z 28 grudnia 2022 r. zablokowano 490 tys. zł w rozdz. 80113 – *Dowożenie uczniów do szkół* (całość z rezerwy celowej poz. 45), które były zaplanowane na zakup autobusu przez Gminę Filipów (§ 6330 – *inwestycje i zakupy inwestycyjne własne gminy*). Środki z rezerwy celowej przyznano decyzją Ministra Finansów z 21 lipca 2022 r. Wniosek o zablokowanie wydatków 27 grudnia 2022 r. złożył Podlaski Kurator Oświaty, działając na wniosek Gminy Filipów z 22 grudnia 2022 r. Z informacji uzyskanych od wójta tej gminy wynika, że przyczyną niewykorzystania środków był brak możliwości zrealizowania zakupu. Przedsiębiorstwo, które wygrało postępowanie o udzielenie zamówienia, poinformowało w grudniu Gminę Filipów, że w 2022 roku nie zdoła dostarczyć pojazdu. (akta kontroli str. 452-472)

2.1.5. W 2022 roku Wojewoda Podlaski nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów polecenia wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. Natomiast decyzją z 22 grudnia 2022 r. Minister Finansów zmniejszył plan wydatków w części 85/20 o 8.486,3 tys. zł w celu utworzenia, na podstawie polecenia Prezesa Rady Ministrów, nowej rezerwy celowej poz. 80 pod nazwą „*Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*”. Zgodnie z decyzją Ministra Finansów rezerwa ta była przeznaczona na dokonanie wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. (akta kontroli str. 398-400, 473)

2.1.6. W 2022 roku wydatki na dotacje w części 85/20 wyniosły 1.802.882,0 tys. zł (82,8% wydatków ogółem)³¹. Były one niższe o 1,8% od wydatków planowanych i o 21,3% od wykonanych rok wcześniej. Najwięcej środków dotacyjnych, tj. 1.672.162,0 tys. zł (92,7% wszystkich dotacji) wykorzystali jednostki samorządu terytorialnego. (akta kontroli str. 1139-1140)

Szczegółowym badaniem objęto zrealizowane w 2022 roku wydatki na dotacje w wysokości 539.033,0 tys. zł (29,9% dotacji w części 85/20), tj.:

³⁰ Zwiększenia dokonywane na podstawie zapotrzebowań składanych co kwartał przez gminy. Zwiększenia na IV kwartał 2022 roku o 7.876,8 tys. zł dokonano decyzją Ministra Finansów z 13 października 2022 r.

³¹ 1.758.654,8 tys. zł na wydatki bieżące i 44.227,2 tys. zł na wydatki majątkowe.

- 434.164,3 tys. zł na świadczenia rodzinne³², świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekunów oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe³³, dla wszystkich 118 gmin w województwie podlaskim za 2022 rok – zagadnienie opisano w pkt 2.1.2. lit. „b” niniejszego wystąpienia (środki z rezerwy celowej poz. 34),
(akta kontroli str. 138-211)
- 97.770,6 tys. zł przeznaczonych na sfinansowanie wypłat dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania realizowanego przez gminy – zagadnienie opisano w pkt 2.1.2. lit. „a” niniejszego wystąpienia (środki z rezerwy celowej poz. 24),
(akta kontroli str. 107-211)
- 5.000 tys. zł na realizację zadania pn. „Roboty budowlane eremu tarasu dolnego (7 domków) wraz z murem oporowym od strony południowej Zespołu pokamedulskiego w Wigrach”, realizowanego przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Wigrach (środki na ten cel pochodziły z rezerwy ogólnej budżetu państwa; zagadnienie opisano w pkt 2.1.3 lit. „a”),
(akta kontroli str. 215-253)
- 1.578,6 tys. zł na wykonanie pilnych prac remontowych i konserwacyjnych grobów i cmentarzy wojennych żołnierzy Wojska Polskiego oraz ofiar terroru znajdujących się na terenie województwa podlaskiego (środki na ten cel pochodziły z rezerwy ogólnej budżetu państwa; zagadnienie opisano w pkt 2.1.3),
(akta kontroli str. 284-317)
- 519,5 tys. zł na realizację projektu „Pod biało-czerwoną” (środki na ten cel pochodziły z rezerwy ogólnej budżetu państwa; zagadnienie opisano w pkt 2.1.3).
(akta kontroli str. 254-283)

Zbadane dotacje wydatkowane zgodnie z planem. Przekazywano je w prawidłowo ustalonej wysokości, na podstawie rzeczywistego zapotrzebowania, a zakładane cele dotyczące udzielania świadczeń osobom uprawnionym i gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa zostały zrealizowane. Weryfikacja i ocena realizacji zadań odbywała się na podstawie składanych przez beneficjentów informacji, sprawozdań lub zapotrzebowań na środki w kolejnych okresach finansowania. Przeprowadzono kontrolę wykorzystania dotacji przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Wigrach. Kontrola wykorzystania dotacji celowych udzielonych w 2022 roku planowana jest na 2023 rok (w 2022 roku skontrolowano wykorzystanie dotacji udzielonych w latach wcześniejszych). Z dokumentacji PUW wynika, że dotacje objęte kontrolą NIK wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczono.
(akta kontroli str. 107-317, 474-486)

2.1.7. W 2022 roku wydatki bieżące jednostek budżetowych finansowanych w ramach części 85/20 wyniosły 339.200,2 tys. zł (98,2% planu po zmianach), w tym PUW – 108.114,5 tys. zł (98,4% planu Urzędu). Były one wyższe od wykonanych rok wcześniej, odpowiednio o 14,1% i o 15,7%. Poniesiono je głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi.
(akta kontroli str. 87-101, 487, 683-693)

Wynagrodzenia w części 85/20 w 2022 roku wyniosły 196.609 tys. zł³⁴ (99,2% planu po zmianach) i były wyższe niż rok wcześniej o 16,8%. Wynikało to głównie z wykorzystania dodatkowych środków z rezerw celowych budżetu państwa, w tym m.in. na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń z pochodnymi dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w wojewódzkiej i powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych (9.494,7 tys. zł) i pracowników Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego (2.415,5 tys. zł). Na wzrost wynagrodzeń złożyły się również wypłaty nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych, przywrócenie funduszu nagród tworzonego na podstawie przepisów odrębnych, wydatki związane z planowanym wsparciem ze środków Unii Europejskiej organów administracji architektoniczno-budowlanej na szczeblu wojewódzkim oraz skutki decyzji Ministra Finansów dotyczącej gradacji stanowisk operatorów centrów powiadamiania ratunkowego.
(akta kontroli str. 488-493, 497)

³² W tym zasiłki rodzinne i dodatki do nich, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenia rodzicielskie.

³³ Odprowadzane od dwóch rodzajów świadczeń rodzinnych (tj. od świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku dla opiekuna) oraz od zasiłku dla opiekuna.

³⁴ Dane na podstawie sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2022 roku.

Przeciętne zatrudnienie w jednostkach budżetowych podległych Wojewodzie Podlaskiemu w 2022 roku wyniosło 2.021 osób i było o 46 osób (2,3%) wyższe niż w 2021 roku. Najwyższy wzrost zatrudnienia (o 39 osób) zanotowano wśród pracowników korpusu służby cywilnej (głównie w powiatowych inspektoratach weterynarii – o 14 i w PUW o 13 osób). Zatrudnienie wśród osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wzrosło o pięć, natomiast w grupie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie uległo zmianie.

(akta kontroli str. 494-496)

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w części 85/20 w 2022 roku wyniosło 8.107 zł, tj. o 14% więcej niż w roku poprzednim. Wzrosło ono głównie w grupie pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (o 23,6%) i w grupie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (o 12%).

(akta kontroli str. 488-490)

Wydatki na wynagrodzenia w PUW w 2022 roku wyniosły 51.860,7 tys. zł³⁵ (o 8,2% więcej niż w 2021 roku). Na ich wzrost wpłynęła głównie podwyżka wynagrodzeń Wojewody i Wicewojewodów oraz podwyżka, od 1 lipca 2022 roku, wynagrodzeń pozostałych pracowników. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 6.997 zł i było wyższe o 5,7% od wynagrodzenia w 2021 roku. W 2022 roku na nagrody wydatkowano 3.053,5 tys. zł³⁶, tj. o 79,4% więcej niż rok wcześniej.

(akta kontroli str. 500-505)

Przeciętne zatrudnienie w PUW w 2022 roku wyniosło 618 etatów i zwiększyło się o 15 (o 2,4%) w stosunku do 2021 roku. Wynikało to głównie z konieczności zwiększenia obsługi osób polskiego pochodzenia, które ubiegają się o wydanie lub przedłużenie Karty Polaka (osiem etatów), fluktuacji pracowników związanej z długotrwałymi nieobecnościami (co powodowało konieczność zatrudniania nowych pracowników na zastępstwo), rozwiązaniem stosunku pracy i uzupełnieniem zatrudnienia zgodnie z rzeczywistymi potrzebami umożliwiającymi prawidłową realizację zadań. W 2022 roku nie zmieniła się liczba osób zajmujących kierownicze stanowiska (trzy osoby).

(akta kontroli str. 500-501, 505-507)

Na wynagrodzenia bezosobowe w części 85/20 w 2022 roku wydatkowano 22.935,0 tys. zł (o 4,2% więcej niż rok wcześniej). Wzrost wydatków nastąpił głównie w powiatowych inspektoratach weterynarii (o 1.292,2 tys. zł, tj. o 8%).

(akta kontroli str. 498)

Zadania na rzecz PUW, na podstawie umów zlecenia, wykonywało w 2022 roku 108 osób (o jedną więcej niż w roku poprzednim). Wydatki na ten cel wyniosły 665,0 tys. zł i były niższe od poniesionych w 2021 roku o 3,7% (o 25,4 tys. zł), głównie w związku ze zmniejszeniem liczby osób wykonujących zadania pomocnicze na podstawie umów zawartych na okres dłuższy niż trzy miesiące (94,3 tys. zł). Jednocześnie zwiększyły się o 68,9 tys. zł wydatki związane z umowami zlecenia zawartymi z konsultantami wojewódzkimi.

(akta kontroli str. 508)

W 2022 roku w PUW nie zawierano umów na usługi zewnętrzne w zakresie leasingu pracowniczego.

(akta kontroli str. 508)

2.1.8. W 2022 roku na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 85/20 wykorzystano 1.893 tys. zł (98,6% planu po zmianach), w tym w PUW – 380,0 tys. zł (93,9% planu), tj. odpowiednio o 8,1% mniej i o 1,5% więcej niż w roku poprzednim). Środki te przeznaczono przede wszystkim na wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (716,2 tys. zł), wypłatę stypendiów dla uczniów (630,6 tys. zł) oraz na wypłatę zasądzonych rent z tytułu błędów lekarskich wobec osób przebywających w szpitalach (200,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 499, 509, 683-693)

2.1.9. Wydatki majątkowe PUW w 2022 roku wyniosły 14.414,40 tys. zł, tj. 96,2% planu po zmianach. W Urzędzie realizowano 50 zadań inwestycyjnych, z których 17 zaplanowano w ustawie budżetowej, a pozostałe ujęto w spisie zadań w trakcie roku (głównie w wyniku uruchomienia rezerw celowych). W trakcie roku zrezygnowano z 13 zadań o wartości 1.527,0 tys. zł, m.in. w związku z potrzebą zabezpieczenia środków na pilniejsze inwestycje (takie jak przebudowa sieci telefonii stacjonarnej na dpG Kuźnica Białostocka – Bruzgi,

³⁵ Wg sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2022 roku.

³⁶ Średnia kwota nagrody wyniosła 4.944 zł.

utworzenie pomieszczenia opiekunów psów służbowych na dpg Bobrowniki – Bierestowica, zakup stacjonarnych urządzeń do badania autentyczności dokumentów na dpg Kuźnica Białostocka – Bruzgi, wymiana systemu sygnalizacji pożarowej na dpg Bobrowniki – Bierestowica, zakup przyczepy dekontaminacyjnej, dostawa masztów oświetleniowych z agregatami prądotwórczymi, przyczepy transportowej i cysterny na wodę pitną). Zgodnie z art. 171 ufp, Wojewoda występował do Ministra Finansów lub informował go o przeniesieniach wydatków majątkowych i uzyskał wymagane zgody na ich dokonanie. W pełnym zakresie zrealizowano 50 z 54 zadań, osiągając założone efekty, m.in. w postaci: zmodernizowania systemu alarmowania i ostrzegania ludności przed zagrożeniami w województwie podlaskim, zamontowania dodatkowych wag w celu usprawnienia i płynności ważenia pojazdów ciężarowych na kierunku wyjazdowym z Polski do Białorusi, wyposażenia wojewódzkiego magazynu przeciwpowodziowego w sprzęt pozwalający na skuteczniejsze zabezpieczenie działań służb ratowniczych w sytuacjach kryzysowych (np. powodzi, podtopień), wybudowania rampy wysokościowej umożliwiającej kontrolę wagonów ładowanych z góry oraz towarów wielkogabarytowych, przystosowania pomieszczenia na magazyn niewielkich przesyłek, wykonania podjazdu wózka widłowego na rampę na potrzeby WIORiN na dpg Bobrowniki – Bierestowica oraz wymiany sieci strukturalnej w pomieszczeniach odpraw na dpg Kuźnica Białostocka – Bruzgi. Czterech z 54 zadań nie zrealizowano z powodu braku złożonych ofert w przeprowadzonych postępowaniach przetargowych oraz braku wystarczających środków na wszczęcie postępowania.

(akta kontroli str. 510-535, 683-693)

Planowanie wydatków inwestycyjnych w PUW na lata 2022–2024 odbywało się w oparciu o wytyczne Ministra Finansów³⁷ i z uwzględnieniem potrzeb zgłaszanych przez poszczególne wydziały merytoryczne.

(akt kontroli str. 510-524)

2.1.10. Badaniem objęto 46 pozycji³⁸ wydatków PUW w wysokości 12.491,4 tys. zł (10,1% wydatków dysponenta III stopnia z budżetu państwa i budżetu środków europejskich – 123.134,4 tys. zł), w tym 8.267,2 tys. zł wydatków majątkowych (10 pozycji) oraz 4.224,2 tys. zł wydatków bieżących pozapłacowych (36 pozycji). Dokonywano ich do wysokości określonej w planie finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp. Środki trwale terminowo przekazywano do użytkowania i prawidłowo ujęto w ewidencji PUW. Płatności, realizowano terminowo.

(akta kontroli str. 536-544)

Analiza pięciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych³⁹, o łącznej wartości 10.615,4 tys. zł, w czterech przypadkach nie wykazała naruszenia przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁰ ani wewnętrznych procedur PUW przy udzielaniu zamówień o wartości mniejszej niż 130 tys. zł. W jednym postępowaniu stwierdzono nieterminowe przekazanie Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach, co szerzej zostało opisane w dalszej treści wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

³⁷ Określone w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 745) oraz w pismach informujących o wstępnej kwocie wydatków dla części 85/20.

³⁸ Doboru próby 43 wydatków o wartości 11.295,8 tys. zł dokonano metodą monetarną (MUS), spośród 3.089 zapisów księgowych dotyczących wydatków pozapłacowych (za 12 miesięcy 2022 roku) na kwotę 60.686,0 tys. zł wygenerowanych z systemu księgowego (pominięto zapisy na kwotę mniejszą niż 1.000 zł). Próbę uzupełniono doborem celowym 17 trzech wydatków w wysokości 1.195,6 tys. zł, w tym: wydatku w wysokości 929,3 tys. zł na przystosowanie kolejowego przejścia granicznego Siemianówka – Świsłocz do przeprowadzania kontroli filosanitarnych i dwóch wydatków o wartości 266,3 tys. zł poniesionych na zakup sprzętu komputerowego z oprogramowaniem w ramach realizacji projektu EZD RP – Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją w Administracji Publicznej (z tego 225,3 tys. zł z budżetu środków europejskich i 41 tys. zł w ramach współfinansowania).

³⁹ Skontrolowano przetarg nieograniczony na dostawę syren alarmowych i modernizację obsługi systemu alarmowania w województwie podlaskim (o wartości 3.624,8 tys. zł), dwa zamówienia realizowane w trybie podstawowym, tj. przystosowanie kolejowego przejścia granicznego Kuźnica Białostocka – Grodno do przeprowadzania kontroli filosanitarnych (6.427 tys. zł) i dostawę sprzętu serwerowego wraz z oprogramowaniem na potrzeby realizacji projektu EZD RP (266,3 tys. zł) oraz dwa zamówienia o wartości nieprzekraczającej 130.000 zł, w tym: zakup platform analitycznych do pozyskiwania i analizy danych pochodzących z urządzeń mobilnych (158,5 tys. zł), zamówienie na przegląd techniczny, konserwację i naprawę urządzeń klimatyzacyjnych, wentylacyjnych i chłodniczych na potrzeby przejść granicznych województwa podlaskiego (138,8 tys. zł).

⁴⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710. Ustawa zwana dalej „upzp”.

Na stronie internetowej BIP Urzędu – stosownie do art. 23 upzp – opublikowano (wraz z aktualizacjami⁴¹) plan postępowań o udzielenie zamówień w 2022 roku. Sprawozdanie o udzielonych w 2022 roku zamówieniach zostało przekazane Prezesowi UZP 15 lutego 2023 r., tj. w terminie określonym w art. 82 upzp. (akta kontroli str. 545-682)

2.1.11. Na koniec 2022 roku zobowiązania w części 85/20 – wg sprawozdania Rb-28 – wynosiły 18.630,7 tys. zł, tj. o 6,7% więcej niż na koniec 2021 roku (17.457,1 tys. zł). Były to głównie zobowiązania z tytułu naliczonego za 2022 rok dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (13.361,7 tys. zł). Na koniec 2022 roku w części 85/20 nie występowały zobowiązania wymagalne. (akta kontroli str. 53-86)

Według sprawozdania Rb-28, w 2022 roku z budżetu Wojewody Podlaskiego zapłacono 759,56 zł odsetek (§ 458 – *Pozostałe odsetki*), z czego 651,04 zł ze środków PWKZ, a 108,52 zł ze środków PUW (dysponenta III stopnia). Dotyczyły one opłacenia zasądzonych kwot orzeczonych prawomocnymi wyrokami. Odsetki liczono od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia uzyskania przez jednostki informacji z sądu o uprawomocnieniu lub od ósmego dnia od zawarcia ugody mediacyjnej. (akta kontroli str. 694, 1249-1251)

Zobowiązania PUW na koniec 2022 roku, zgodnie z ewidencją księgową, wynosiły 4.879,4 tys. zł (o 18,1% mniej niż na koniec roku poprzedniego). Były to głównie zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (z pochodnymi), wynoszące 4.288,4 tys. zł (o 332,9 tys. zł, tj. o 8,4%, wyższe niż na koniec 2021 roku). (akta kontroli str. 683-693)

2.1.12. Na wniosek Wojewody Podlaskiego, w rozporządzeniu Rady Ministrów z 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2021 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego⁴² ujęto 16 zadań o wartości 15.145,7 tys. zł (w tym 3.326,5 tys. zł przyznano wcześniej z rezerw celowych budżetu państwa), z tego pięć o wartości 8.222,3 tys. zł (w tym 2.222,3 tys. zł z rezerw celowych) dotyczyło innych niż PUW jednostek sektora finansów publicznych. I tak:

- Na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek PSP województwa podlaskiego wydatkowano 6.000 tys. zł (całość) kwoty ujętej w wykazie wydatków niewygasających (zadanie nie było dofinansowane z rezerw celowych budżetu państwa). Środki wykorzystano w terminie (29 listopada 2022 r. całkowite zakończenie) – zakupiono siedem ciężkich i dwa średnie samochody ratowniczo-gaśnicze. (akta kontroli str. 695-705)
- Na dwa zadania, finansowane dotacjami celowymi w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 „Maluch+ 2021” (rezerwa celowa), przyznano 1.157,2 tys. zł dotacji. Środki wydatkowały Gmina Czarna Białostocka i Miasto Siemiatycze w całości w terminie odpowiednio do 31 sierpnia i 30 kwietnia 2022 r. Efektem zadania było utworzenie w żłobkach 74 nowych miejsc opieki. (akta kontroli str. 696-699, 706-711)
- Na rozbudowę Publicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Studziankach przyznano dotację celową w kwocie 1.000 tys. zł (środki z rezerwy celowej budżetu państwa).
Dotację wykorzystano w całości do 28 lipca 2022 r. (akta kontroli str. 712-715)
- Na utworzenie i wyposażenie placówki „Senior+”⁴³ przyznano Gminie Klukowo dotację celową w wysokości 65,1 tys. zł. Wykorzystano 42,8 tys. zł (do 31 marca 2022 r.), a pozostałe 22,3 tys. zł zwrócono do budżetu Wojewody Podlaskiego 15 kwietnia 2022 r. (akta kontroli str. 716-717)

Z pozostałych 11 zadań o wartości 6.923,4 tys. zł, realizowanych przez PUW na przejściach granicznych, wykorzystano 6.921,6 tys. zł⁴⁴, w tym m.in.:

⁴¹ <https://puw.bip.gov.pl/plany-postepowan-powyzej-130-000-pln/plan-postepowan-o-udzielenie-zamowienia-publicznego-podlaskiego-urzedu-wojewodzkiego-w-bialymstoku-na-rok-2022.html>.

⁴² Dz. U. poz. 2407.

⁴³ W ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021–2025.

⁴⁴ W związku z oszczędnościami przy realizacji zadania pn. Zakup mobilnej służby uszczelniającej na potrzeby Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa na kolejowym przejściu granicznym Siemianówka – Świsłocz nie składano zapotrzebowania na 1,8 tys. zł.

- 3.510,0 tys. zł na przystosowanie kolejowych przejść granicznych Siemianówka – Świsłocz i Kuźnica Białostocka – Grodno do kontroli fitosanitarnych (środki wykorzystano do 29 listopada 2022 r. w pełnej wysokości⁴⁵),
- 1.138,5 tys. zł na remont nawierzchni betonowej na drogowym przejściu granicznym Kuźnica Białostocka – Bruzgi (środki wydatkowane w całości do 13 kwietnia 2022 r.),
- 792,2 tys. zł na przebudowę pomieszczeń szatni z infrastrukturą sanitarną w budynku głównym na drogowym przejściu granicznym Bobrowniki – Bierestowica (wykorzystano całość środków do 7 marca 2022 r.),
- 596,7 tys. zł na remont nawierzchni bitumicznej na drogowym przejściu granicznym Kuźnica Białostocka – Bruzgi (środki wykorzystano w pełni do 24 stycznia 2022 r.),
- 554,2 tys. zł na budowę stanowiska kontenerowego do obsługi pustych środków przewozowych (na potrzeby Izby Administracji Skarbowej w Białymstoku) na drogowym przejściu granicznym Bobrowniki – Bierestowica (środki wykorzystano w pełnej wysokości do 21 marca 2022 r.). (akta kontroli str. 718- 871)

2.1.13. W latach 2021–2022 wydatki PUW na energię elektryczną wynosiły odpowiednio: 3.223,5 tys. zł i 2.963,4 tys. zł, z tego na usługi dystrybucji wydatkowano: 962,3 tys. zł i 1.027,4 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 29,9% i 34,7% wydatków na energię elektryczną. (akta kontroli str. 872)

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej⁴⁶ dyrektorzy Biura Obsługi Urzędu oraz Wydziału Infrastruktury pismem wewnętrznym⁴⁷ zalecili efektywne i oszczędne korzystanie z energii. Jednocześnie wdrożono m.in. następujące działania: opracowano plan ograniczenia zużycia energii elektrycznej w budynkach należących do PUW, ograniczono oświetlenie zewnętrzne, wyłączono wszystkie zbędne odbiorniki energii w budynkach administracyjnych (np. wewnętrzne ekrany informacyjne, wewnętrzne podświetlenia w budynkach) po godzinach pracy Urzędu, ograniczono oświetlenie garażu wielopiętrowego, zrezygnowano z dogrzewania pomieszczeń grzejnikami elektrycznymi, ograniczono liczbę urządzeń AGD w budynkach administracyjnych. Ponadto wprowadzono: sukcesywną wymianę opraw oświetleniowych na energooszczędne typu LED, ograniczenie używania oświetlenia w częściach wspólnych, racjonalne wykorzystywanie urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych (m.in. praca w pomieszczeniach zamkniętych).

(akta kontroli str. 875-895, 899-914)

W celu realizacji zapisów ustawy, kierownikom administracji zespolonej przekazano pismo Minister Klimatu i Środowiska w sprawie efektywnego zarządzania energią w jednostkach sektora finansów publicznych. Zgodnie z przywołaną ustawą kierownicy jednostek zobowiązani zostali do podjęcia działań w celu realizacji obowiązkowego zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w zajmowanych budynkach oraz do poinformowania Prezesa URE w terminie do 31 marca 2023 r. o realizacji wyznaczonego celu.

(akta kontroli str. 899-914)

Analiza wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej w czterech z 11 punktów poboru energii elektrycznej (PPE) o wartości 546,5 tys. zł⁴⁸ (61 faktur) wykazała, że:

- W PPE nr: PL_ZEBB_2002001553_00 – Międzynarodowe drogowe przejście graniczne w Bobrownikach (grupa taryfowa B22) nie zwiększono mocy umownej do poziomu maksymalnej mocy pobranej, tj. 211 kW, gdy wystąpiły opłaty za przekroczenie mocy umownej, które wyniosły 8,6 tys. zł. Dyrektor Wydziału Infrastruktury PUW wyjaśniła, że w 2022 roku na granicy polsko-białoruskiej zaistniały niemożliwe do przewidzenia okoliczności, mające wpływ na bezpieczeństwo i funkcjonowanie przejść granicznych

⁴⁵ W tym 1.721,4 tys. zł na wykonanie rampy wysokościowej z zadaszeniem na przejściu granicznym w Siemianówce oraz 1.788,6 tys. zł na prace konstrukcyjne, elektryczne, teletechniczne, sanitarne, drogowe i związane z zagospodarowaniem terenu na przejściu granicznym w Kuźnicy Białostockiej.

⁴⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm.

⁴⁷ Przesłanym pracownikom oraz kierownikom Oddziałów Przejść Granicznych w systemie EZD.

⁴⁸ W tym 38,8 tys. zł stanowiło zobowiązanie 2022 roku.

(wzmószony ruch graniczny osób, autokarów, pojazdów osobowych i ciężarowych, zwiększona obsada służb granicznych oraz jednostek wspomagających, działania służb granicznych związane z zapobieganiem nielegalnej imigracji, budowa zapory na granicy państwowej), które rzutowały na gospodarowanie energią elektryczną na przejściach granicznych. Dodatkowo składane były reklamacje na opłaty za moc przekroczoną. PGE Dystrybucja S.A., uznała reklamację faktury nr 20/18417/117W/FK/2022.

(akta kontroli str. 873-895)

- W PPE nr: PL_ZEBB_2002091551_00 – Centrum Powiadamiania Ratunkowego (grupa taryfowa C22b) opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej wyniosły 41,3 tys. zł, co stanowiło 46,5% wydatków poniesionych na usługi dystrybucji dla analizowanego PPE (88,9 tys. zł). Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła: *budynek Centrum Powiadamiania Ratunkowego został oddany do użytku w 2020 roku. W trakcie prac budowlanych zlikwidowano dotychczasowy punkt poboru energii elektrycznej i uruchomiono nowy dla całego zespołu budynków w Zaściankach ul. Szosa Baranowicka 35. W trakcie instalacji, Biuro Obsługi Urzędu nie było w stanie przewidzieć, na jakim poziomie generowana będzie energia bierna.(...) Natomiast za energię bierną oddaną Urząd ponosi koszty ze względu na fakt, iż w budynku występuje duża ilość odbiorników o pojemnościowym charakterze poboru mocy, takich jak oświetlenie LED, zasilacze systemów bezpieczeństwa, serwerownie, komputery, UPS, itp. Urządzenia te ze względu na swoją charakterystykę generują moc pojemnościową (oddaną). W powyższym przypadku, do eliminacji mocy biernej oddanej wprowadzonej do sieci, można zamontować kompensator energii biernej, co było poddane analizie, jednakże ze względu na planowane przeprowadzenie przedsięwzięcia polegającego na zamontowaniu w Zaściankach ul. Szosa Baranowicka 35 instalacji fotowoltaicznej oraz pompy ciepła, nie podejmowano działań montażu tego typu układów w tej lokalizacji, ponieważ poniesione na ww. inwestycję nakłady finansowe w mojej ocenie nie zdążyłyby się zwrócić.* (akta kontroli str. 873, 896-897, 899-939)

- W PPE nr: PL_ZEBB_2061000688_02 – Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku, wartość mocy umownej nie była dostosowana do faktycznego zapotrzebowania. NIK zauważa, że w 12 okresach rozliczeniowych 2021 i 2022 roku moc pobrana stanowiła odpowiednio: od 11% do 85% i od 13% do 25% wartości mocy zamówionej, podczas gdy PUW – zgodnie z umową – opłacał 100% zamówionej mocy. Moc umowną, według pkt 3.2.3. Taryfy dla energii elektrycznej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej PGE Dystrybucja S.A., można zamówić w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne, okresy roku. Na przykład przy założeniu, że moc umowna w tym PPE zostałaby zmieniona w 2021 roku do poziomu od 15 kW do 100 kW, a w 2022 roku od poziomu 17 kW do 33 kW⁴⁹, to opłata sieciowa stała byłaby niższa odpowiednio o: 16,5 tys. zł i 19,1 tys. zł. (akta kontroli str. 873, 898-939, 1723-1724)

Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła, że *punkt poboru nr: PL_ZEBB_2061000688_02 dot. m.in. pomieszczeń, w których do 2018 roku mieściła się stołówka. W 2018 roku przeprowadzono roboty adaptacyjne i od listopada tego roku zmieniono przeznaczenie pomieszczeń na Salę Obsługi Cudzoziemców. Z uwagi na wymianę instalacji elektrycznej oraz montaż nowych urządzeń nieznanne było zapotrzebowanie na energię elektryczną, dlatego też bazowano na dotychczasowej mocy zamówionej. Ponadto stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 05 października 2017 roku w sprawie wyznaczenia Wojewody Podlaskiego jako właściwego w zakresie prowadzenia postępowań o przyznanie lub przedłużenie ważności Karty Polaka (Dz.U. poz.1900) do regulaminowych zadań Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców zarządzeniem nr 119/2017 Wojewody Podlaskiego z dnia 30 października 2017 roku wprowadzono nowe zadania na rzecz realizacji ww. przepisów. Powyższe wygenerowało zwiększenie zatrudnienia w 2018 roku o 6 etatów (w celu realizacji powyższych zadań został zmieniony regulamin PUW i w strukturze Wydziału zarządzeniem nr 71/2020*

⁴⁹ Tj. przy założeniu 30% zapasu mocy umownej, w stosunku do maksymalnej mocy pobranej w poszczególnych okresach rozliczeniowych.

Wojewody Podlaskiego z dnia 28 maja 2020 roku został wyodrębniony Oddział do Spraw Karty Polaka). Wobec powyższego w 2021 roku zwiększono zatrudnienie o kolejne 8 etatów. Zatrudnienie dodatkowych osób wiązało się z wyposażeniem nowych stanowisk pracy, stąd też pod koniec 2020 roku jak również w 2021 roku zakupiono wyposażenie (m.in. urządzenia wielofunkcyjne, skanery), które generuje dodatkowe zużycie energii elektrycznej. Biorąc pod uwagę dynamiczne zmiany wywołane zarówno pandemią, jak również zmianą przepisów w przywołanym powyżej czasie, analizy mocy pobranej należało dokonać w czasie, który był najbardziej wiarygodny, w stosunku do faktycznego zapotrzebowania przy normalnej, stacjonarnej pracy, przy pełnej obsłudze obywateli z wschodniej granicy. Ze względu na fakt, iż wniosek z zamówieniem mocy można złożyć raz w roku do 31 października na kolejny rok, przeanalizowano rok 2021 oraz rok 2022 (do września) jako najbardziej wiarygodny. Wobec powyższego, w dniu 21 października 2022 roku złożono ww. wniosek z zapotrzebowaniem na 2023 rok. Należy mieć na uwadze, że przekroczenie mocy zamówionej generuje naliczenie kary umownej przez PGE Dystrybucja. Zatem zmiany mocy umownej dokonywane są dopiero po wielomiesięcznej i dogłębnej analizie oraz obserwacji okresu faktycznie przekładającego się na zużycie energii elektrycznej.

(akta kontroli str. 899-939, 1725-1727)

W latach 2021–2022 w analizowanym PPE nie wystąpiły przypadki przekroczenia mocy umownej oraz opłaty z tego tytułu, przewidziane w umowie. W dniu 21 października 2022 roku PUW wystąpił do PGE Dystrybucja S.A. o zmniejszenie mocy umownej od 1 stycznia 2023 roku w przedziale od 50 do 100 kW miesięcznie.

(akta kontroli str. 873, 898-939, 1723-1724)

- W PPE nr: PL_ZEBB_2061000689_04 – Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku zastosowano grupę taryfową C21, podczas gdy opłata sieciowa zmienna byłaby niższa w grupie taryfowej wielostrefowej C24. Opłata sieciowa zmienna od stycznia do grudnia 2022 roku wyniosła 154,2 tys. zł, natomiast w grupie taryfowej C24⁵⁰ mogłaby być niższa o 27,7 tys. zł, o czym szerzej napisano w dalszej treści wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 873, 940-964, 1728-1773)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

W ustawie budżetowej na 2022 rok plan wydatków budżetu środków europejskich ustalono na 108 tys. zł z przeznaczeniem na realizację Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020 przez Państwową Straż Rybacką w Suwałkach (PSR – jednostka budżetowa Wojewody Podlaskiego)⁵¹. Środki te (wraz z 16 tys. zł stanowiącymi udział budżetu państwa w finansowaniu projektu) były przeznaczone na zakup pięciu monokularów termowizyjnych z rejestratorem cyfrowym na potrzeby działalności PSR. Z uwagi na brak naboru wniosków do konkursów organizowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na wniosek Komendanta Wojewódzkiego PSR, Wojewoda Podlaski zablokował wydatkowanie tych środków. (akta kontroli str. 1004-1017)

W trakcie roku plan ten zwiększono z rezerwy celowej na mocy pięciu decyzji Ministra Finansów o 5.129,6 tys. zł⁵², tj. do 5.237,6 tys. zł, z tego:

- a) o 4.904,3 tys. zł dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej (KWSP), w tym:
  - 1.059,9 tys. zł na realizację projektu „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I”, w ramach którego zakupiono samochód specjalny z drabiną mechaniczną o wysokości ratowniczej 30 m oraz mikrobus do przewozu dziewięciu osób, sprzętu i materiałów,
  - 3.555,1 tys. zł na finansowanie projektu „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV”, w ramach którego zakupiono ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy,

⁵⁰ Dane o ilości zużytej energii elektrycznej w poszczególnych strefach czasowych pobrane od PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok.

⁵¹ Rozdz. 05003 – Państwowa Straż Rybacka.

⁵² Całość stanowiły wydatki majątkowe.

- 289,3 tys. zł na realizację zadania „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V”, w ramach którego zakupiono samochód rozpoznawczo-ratowniczy dla specjalistycznej grupy ratownictwa technicznego.
(akta kontroli str. 1018–1084, 1141)
- b) o 225,3 tys. zł dla PUW z przeznaczeniem na realizację projektu *EZD RP Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją w Administracji Publicznej* w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020. Środki te wydatkowano w całości na zakup sprzętu serwerowego z oprogramowaniem⁵³.
(akta kontroli str. 1085-1137)

2.3. Realizacja działań nadzorczych

Obowiązki związane z nadzorem i kontrolą nad jednostkami podległymi Wojewodzie realizowane były zgodnie z przepisami art. 175 ust. 1 i 2 ufp (stwierdzone w tym zakresie odstępstwo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*):

- Sporządzono zestawienia z wykonania planu dochodów i wydatków budżetowych oraz wykorzystania środków europejskich⁵⁴ za I półrocze 2022 roku, z których wynikało, że przestrzegane były limity określone w planie finansowym budżetu Wojewody Podlaskiego⁵⁵.
(akta kontroli str. 1142-1158)
- Analizowano, pod kątem zgodności z przeznaczeniem, przedstawiane przez j.s.t. rozliczenia wydatków inwestycyjnych poniesionych na realizację zadań finansowanych z budżetu Wojewody Podlaskiego, zawierające zestawienia faktur dokumentujących poniesione wydatki i szczegółową charakterystykę inwestycji.
(akta kontroli str. 1159-1168)
- Przeprowadzono 457 kontroli w 252 podmiotach⁵⁶, w tym 80 w obszarze finansów publicznych. Nieprawidłowości lub uchybienia stwierdzono w wyniku 239 kontroli. Kontrolą objęto m.in. siedem jednostek budżetowych podległych Wojewodzie Podlaskiemu⁵⁷, z czego dwie dotyczyły zagadnień finansowych⁵⁸ (pozostałe kontrole obejmowały głównie załatwianie skarg). Kontrole finansowe nie wykazały istotnych nieprawidłowości – odstąpiono od wydawania zaleceń pokontrolnych. Służby Wojewody Podlaskiego (pracownicy dziewięciu wydziałów) przeprowadziły również kontrole wykorzystania dotacji (celowych i podmiotowych) w 46 jednostkach. Ich wynikiem były zwroty dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami przez sześć podmiotów na łączną kwotę 106.3 tys. zł.
(akta kontroli str. 1169-1248)

W ramach działalności kontrolnej WPS sprawdził również:

- W sześciu powiatach realizację zadań własnych i zleconych wynikających z ustawy o pomocy społecznej⁵⁹ (kontrole kompleksowe). Wszystkie jednostki oceniono pozytywnie, a w odniesieniu do powiatów, w których stwierdzono nieprawidłowości (pięć) wydano zalecenia, które przyjęto do realizacji.
- W 11⁶⁰ gminnych ośrodkach pomocy społecznej (ops) realizację zadań własnych i zleconych wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Wszystkie jednostki oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości o charakterze formalnym. Wydano zalecenia pokontrolne, które przyjęto do realizacji.
- W 11 ops przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w zakresie podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. Działalność 10 ops oceniono pozytywnie, a jednego negatywnie. We wszystkich przypadkach,

⁵³ Zakupiono dwa serwery, trzy dyski SSD i macierz dyskową.

⁵⁴ Analizy sporządzono w formie tabelarycznej z uwzględnieniem działań klasyfikacji budżetowej.

⁵⁵ W związku ze znacznym spiętrzeniem prac odstąpiono od sporządzenia informacji z wykonania dochodów i wydatków za I i III kwartał 2022 roku. Informując o odstąpieniu, dyrektor WFIB prosiła kierowników jednostek podległych m.in. o monitorowanie prawidłowości realizacji dochodów i wydatków.

⁵⁶ W tym 100 w jednostkach podległych lub nadzorowanych.

⁵⁷ Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego (dwie kontrole), Komendę Wojewódzką Policji (dwie kontrole), Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków (dwie kontrole), KWPSP, Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej, Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny oraz Podlaskie Kuratorium Oświaty.

⁵⁸ Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny oraz Podlaskie Kuratorium Oświaty.

⁵⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.).

⁶⁰ Ponadto w czterech ops trwały postępowanie kontrolne – stan na 7 lutego 2023 r.

w których stwierdzono nieprawidłowości lub uchybienia wydano zalecenia (przyjęte do realizacji).

- Organizację i funkcjonowanie jednego z środowiskowych domów samopomocy. Jednostkę oceniono pozytywnie, wydając jednocześnie zalecenia dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości – jednostka przyjęła je do wykonania.
(akta kontroli str. 1252-1303)

W 2022 roku, w ramach audytu wewnętrznego, zrealizowano sześć zadań, w tym trzy zapewniające⁶¹:

- organizacja działalności kontrolnej w oddziale kontroli,
- realizacja programu „Karta Polaka”,
- Polityka Bezpieczeństwa Informacji PUW. (akta kontroli str. 1304-1333)

W sprawozdaniu z audytu dotyczącego organizacji działalności kontrolnej w oddziale kontroli⁶², zakończonym 29 kwietnia 2022 r., wydano siedem zaleceń. Zwrócono m.in. uwagę, że po połączeniu w 2012 roku komórek kontroli w WFIB z Oddziałem Kontroli w Wydziale Nadzoru i Kontroli (WNIK) zmniejszyła się liczba kontrolerów z 13 w 2012 roku do ośmiu w 2022 roku. Skutkiem tego była realizacja kontroli o prostszym zakresie kosztem kontroli finansowych. Zwrócono także uwagę na zagrożenie związane z kontrolą obszaru dotacji, polegające na braku pracowników (jedyny kontroler posiadający kwalifikacje do takich kontroli nabywał w 2022 roku uprawnienia emerytalne). Wydano zalecenia, dotyczące m.in. zwiększenia obsady kadrowej kontrolerów finansowych. Od 1 stycznia 2023 r. w PUW przywrócono Oddział Kontroli w ramach WFIB, jednak liczba kontrolerów pozostała taka sama – cztery osoby przeniesiono z Oddziału Kontroli w WNIK do Oddziału Kontroli w WFIB.

(akta kontroli str. 1314-1335)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Urząd 1 i 2 lutego 2022 r. wykonał decyzje Wojewody Podlaskiego (odpowiednio z 3 i 4 stycznia 2022 r.) oraz przekazał przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą rekompensatę za wprowadzenie stanu wyjątkowego przy wschodniej granicy Polski w kwotach odpowiednio 1.404,32 zł i 75.331,37 zł, mimo że plan finansowy PUW został zwiększony przez Ministra Finansów o środki na ten cel 3 lutego 2022 r. (do tego dnia w planie finansowym Urzędu nie było środków na to zadanie – dział 550 – *Hotele i restauracje*, rozdz. 55095 – *Pozostała działalność*, § 4590 – *Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych*). (akta kontroli str. 1336-1361)

Przekazanie środków przed zwiększeniem planu finansowego na ten cel stanowiło naruszenie art. 44 ust. 1 pkt 3 ufp, zgodnie z którym wydatki publiczne mogą być ponoszone m.in. w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Dyspozycję wypłaty środków podjęła dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu (WFIB) PUW, która wyjaśniła m.in. że: „ (...) W związku z tym, że w 2022 roku pierwsze decyzje o przyznaniu rekompensat (których dotyczy pytanie) zostały wydane 3 i 4 stycznia 2022 r. oraz mając na uwadze określony ustawowo termin trzydziestu dni na wypłatę rekompensat a także presję społeczną wyrażaną zarówno w rozmowach telefonicznych, jak i w mediach w zakresie pozbawienia przedsiębiorców źródła zarobkowania oraz żądania jak najszybszej wypłaty należnych środków, podjęto decyzję o wypłacie przedmiotowych rekompensat od 1 lutego 2022 r. Działanie to miało głównie na celu złagodzenie zaistniałej sytuacji na terenach objętych stanem wyjątkowym i czasowym zakazem przebywania. Było to również zgodne z zasadą współzycia społecznego, która umożliwia organom stosującym prawo podejmowanie decyzji z uwzględnieniem konkretnych uwarunkowań. Należy podkreślić, że w tym dniu (tj. 1 lutego 2022 r.) Wojewoda Podlaski posiadał już Uchwałę Nr 14/2022 Rady Ministrów z 28.01.2022 r. w sprawie przyznania z ogólnej rezerwy budżetowej środków finansowych na przedmiotowy cel. Jak wynika z powyższego wypłata rekompensat

⁶¹ Oraz trzy czynności doradcze.

⁶² Przedmiotem audytu były: [1] Struktura zatrudnienia w oddziale, [2] Analiza umiejscowienia zadań kontrolnych na podstawie struktury organizacyjnej innych oddziałów, [3] Planowanie czynności kontrolnych, [4] Karty pracy, [5] Kontrola zarządcza w badanym okresie.

w dniach 1 i 2 lutego 2022 r. nastąpiła pod koniec terminu określonego ustawowo, tj. trzydziestu dni od dnia doręczenia decyzji (...)" (akta kontroli str. 1362-1364)

NIK zwraca uwagę, że 30-dniowy termin przekazania środków liczył się od dnia doręczenia przedsiębiorcom decyzji, który upływał 7 i 9 lutego 2022 r. (poniedziałek i środa), a w dokumentacji Urzędu znajdowały się potwierdzenia dostarczenia decyzji. W związku z tym Urząd nie musiał 1 i 2 lutego 2022 r. (wtorek i środa) przekazywać należności z naruszeniem wyżej powołanego przepisu⁶³. W odpowiedzi na pytanie kontrolującego: „Dlaczego, w celu uniknięcia wyżej opisanego przekroczenia planu finansowego, nie przeniesiono środków do rozdz. 55095 § 4590 z rezerwy Wojewody Podlaskiego?” dyrektorka WFIB wyjaśniła m.in., że: „w dniu rozpoczęcia wypłaty rekompensat w posiadaniu Wojewody Podlaskiego była Uchwała Nr 14/2022 Rady Ministrów z 28.01.2022 r. w sprawie przyznania Wojewodzie Podlaskiemu oraz Wojewodzie Lubelskiemu z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem na wypłatę rekompensat (...), w której zostały zwiększone wydatki budżetowe w części której dysponentem jest Wojewoda Podlaski w kwocie 10 840 747 zł. W związku z tym, że kalkulacja kwoty ujętej w wystąpieniu do Ministra Finansów obejmowała również omawiane decyzje, bezzasadnym było zwiększanie planu wydatków na przedmiotowy cel z rezerwy wojewody (wystąpiłoby podwójne zabezpieczenie środków)...” (akta kontroli str. 1362-1364)

2. Do 31 grudnia 2022 r. WFIB PUW nie dokonał zmian dostosowujących plan finansowy Urzędu do faktycznie zrealizowanych wydatków z tytułu grzywny w wysokości 1.000 zł, wymierzonej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku⁶⁴. Działanie to naruszało przepisy art. 164 ufp, który stanowi, że wydatki nieprzewidziane, których obowiązkowe płatności wynikają z tytułów wykonawczych, wyroków sądowych lub ugód, mogą być dokonywane bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel. Odpowiednia zmiana planu wydatków powinna nastąpić w trybie przeniesień wydatków z innych podziałek klasyfikacji wydatków lub z rezerw celowych. (akta kontroli str. 683-693, 968-984)

Dyrektorka WFIB wyjaśniła, że: w celu zabezpieczenia planu tych wydatków rozważane były różne możliwości. Jedną z nich było wystąpienie do Ministra Finansów o zwiększenie planu z rezerwy celowej budżetu państwa (cz. 83, poz. 16 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa). Mając jednak doświadczenie z lat ubiegłych prawdopodobieństwo pozyskania z tego źródła środków było znikome, gdyż szczególnie ze względu na małą kwotę tego typu wnioski były przez Ministerstwo Finansów odrzucane. Aby uniknąć takiej sytuacji oraz wiedząc, że tego typu płatności w ciągu roku jest znaczna ilość, postanowiłam, że uzupełnienie planu wydatków nastąpi w terminie późniejszym. Decyzja ta wynikała z kilku powodów. Po pierwsze w drugiej połowie roku zgłaszane są przez dysponentów nadwyżki środków, które można przeznaczyć na ten cel, szczególnie, że do wydatków określonych w art. 164 ustawy o finansach publicznych nie stosuje się ograniczeń wynikających z art. 171 ust. 1–5. Po drugie, w przypadku skumulowania się większej ilości takich kosztów – przy braku zgłoszonych nadwyżek – było większe prawdopodobieństwo pozytywnej decyzji Ministra Finansów. Ryzyko nieuzupełnienia planu wydatków było znikome, gdyż w dyspozycji Wojewody pozostawała też rezerwa wojewody. Dlatego też pod koniec roku podjęto decyzję o zwiększeniu planu wydatków ze środków zgłoszonych jako nadwyżka w dz. 010 – Rolnictwo i łowiectwo. Decyzją z 22 grudnia 2022 r. dokonano zwiększenia wydatków w rozdz. 01095 § 4610 o kwotę 597 zł. Przez pomyłkę w tej decyzji nie ujęto rozdz. 01095 § 4600 w kwocie 1 000 zł, mimo że zgłoszona nadwyżka środków pozwalała na takie przeniesienie planu. Uprzejmie informuję, że w celu uniknięcia tego typu sytuacji od bieżącego roku zmiana planu wydatków dokonywana jest na bieżąco. (akta kontroli str. 985-990)

⁶³ NIK w toku kontroli wykonania budżetu państwa za 2021 rok przeprowadzonej w PUW stwierdziła analogiczne naruszenie art. 44 ust. 1 pkt 3 ufp. Wystąpienie pokontrolne wpłynęło do PUW 14 kwietnia 2022 r., czyli już po dokonaniu opisanych płatności. W związku z powyższym nie było możliwości uwzględnienia zaleceń podejmowaniu decyzji o wypłacie omawianych rekompensat.

⁶⁴ Wyrok z 13 stycznia 2022 r. Sygn. akt II SAB/Bk 174/21.

3. Analiza miesięcznych sprawozdań budżetowych wykazała, że niewłaściwie zweryfikowano sprawozdania Rb-28 za luty 2022 roku w zakresie wydatków na finansowanie rekompensat za wprowadzenie stanu wyjątkowego. Wskutek błędu pracownika WFIB, prawidłowo zadekretowane wydatki zostały nieprawidłowo zaksięgowane. I tak:

- 589.622,22 zł w rozdziale 63095 § 4590, zamiast w rozdziale 55095 § 4590,
- 13.254,67 zł w rozdziale 55095 § 4590, zamiast w rozdziale 63095 § 4590.

Skutkiem tego było m.in. wykazanie w sprawozdaniach Rb-28 za luty 2022 roku (jednostkowym PUW i następnie łącznym części 85/20) przekroczenia planu wydatków w rozdz. 63095 § 4590 o 409,1 tys. zł, którego de facto nie było. Pracownicy WFIB sprawujący kolejne etapy kontroli zarządczej⁶⁵ nie skorygowali wykazanego przekroczenia wydatków. (akta kontroli str. 1395-1501)

Dyrektor WFIB, odpowiedzialna za nadzór nad poprawnością sporządzanych sprawozdań budżetowych⁶⁶ wyjaśniła: *Przed podpisaniem sprawozdań budżetowych zawsze sprawdzam, czy zostały one podpisane przez Głównego Księgowego. Taki podpis traktuję jako potwierdzenie, że dane zawarte w sprawozdaniu są zgodne z ewidencją księgową. Ponadto, w przypadku wystąpienia przekroczenia wydatku w stosunku do planu proszę o wyjaśnienie takiej sytuacji. Wyjątek stanowił początek 2022 r. w związku z rozpoczęciem pod koniec lutego 2022 r. konfliktu zbrojnego na Ukrainie. Wymusił on konieczność niemal całkowitego zaangażowania kadry Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawy, w tym finansowe, związane z pomocą obywatelom Ukrainy. Przekroczenie w planie wydatków dotyczyło paragrafów, których mógł dotyczyć art. 164 ustawy o finansach publicznych, dlatego nie wzbudziło to moich obaw co do prawidłowości danych ujętych w sprawozdaniach. Natomiast ograniczenia czasowe wynikające z mojego udziału w naradach oraz wideokonferencjach spowodowały, że nie miałam możliwości dogłębnej analizy takiego stanu. Tym bardziej, że w zakresie rekompensat (w tym w rozdz. 63095) podejmowałam wiele czynności nadzorczo-kontrolnych, które miały na celu sprawną wypłatę odszkodowań podmiotom, które doznały uszczerbku w wyniku wprowadzenia stanu wyjątkowego i czasowego zakazu przebywania (...). Podobnie jak w 2021 roku wystąpiła konieczność rozpoczęcia wypłaty środków przed otrzymaniem decyzji Ministra Finansów z uwagi na ogromną presję społeczną oraz zbliżający się upływ określonego ustawowo terminu trzydziestu dni na wypłatę rekompensat, co również mogło być przyczyną przekroczenia planu (...). Analiza wskazanego w piśmie przypadku przekroczenia w sprawozdaniu Rb-28 za luty 2022 r. wydatków w stosunku do planu w rozdz. 63095 § 4590 wskazuje, że wynika on z technicznej pomyłki w księgowaniu dokumentów (...). W związku z tym, że pomyłka została stwierdzona po podpisaniu sprawozdań podjęto działania zmierzające do rozszerzenia wachlarza mechanizmów sprawdzających w stosunku do wydatków, co do których ustawa o finansach publicznych, w szczególności uzasadnionych przypadkach, zezwala na wydatkowanie środków bez zabezpieczenia planu. Jedną z takich metod już wprowadzonych w Oddziale Księgowości jest przedkładanie pisemnej informacji o przyczynach przekroczenia planu przed podpisaniem sprawozdań.*

(akta kontroli str. 985-990)

W kolejnym miesiącu skorygowano błędne zapisy księgowe i sprawozdania Rb-28 za marzec 2022 roku wykazywały dane prawidłowe, bez przekroczenia planu wydatków.

4. Informację o ofertach złożonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę, w ramach realizacji projektu *EZD RP Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją w Administracji Publicznej*, sprzętu serwerowego z oprogramowaniem o wartości 266.295 zł, przekazano Prezesowi UZP po upływie 13 dni od dnia otwarcia ofert, tj. z przekroczeniem o sześć dni terminu określonego w art. 81 ust. 1 upzp. Pracownik Oddziału Zamówień publicznych, odpowiedzialny za wykonanie tej czynności, wyjaśnił: *„Przekroczenie o 6 dni terminu przekazania informacji o ofertach było wynikiem*

⁶⁵ Główna księgowa PUW, główna księgowa budżetu Wojewody Podlaskiego, Dyrektor WFIB.

⁶⁶ Na podstawie § 3.1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 125/2016 Wojewody Podlaskiego z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie kontroli zarządczej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku oraz § 84 załącznika do zarządzenia nr 203/2015 z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie regulaminu Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

przeoczenia. W tym samym czasie wykonywałem obowiązki sekretarza lub członka komisji przetargowej zastępującego sekretarza komisji w kilku postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Nadmieniam, że będąc świadom tego przeoczenia, w kolejnych postępowaniach, w których wykonuję obowiązki sekretarza komisji przetargowej, zwracam szczególną uwagę na dochowanie powyższego terminu.”
(akta kontroli str. 573-580)

5. Podejmowane przez PUW działania mające na celu ograniczenie wydatków za usługi dystrybucji energii elektrycznej nie były w pełni skuteczne. Dla PPE nr: PL_ZEBB_2061000689_04 – Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku, wielostrefowa grupa taryfowa byłaby korzystniejsza, co zostało potwierdzone danymi o zużyciu energii czynnej w strefach czasowych, pozyskanymi od operatora systemu dystrybucyjnego, w trybie art. 29 ust. 1 lit. f ustawy o NIK. Od stycznia do grudnia 2022 roku opłaty w grupie taryfowej C24 byłyby niższe o 27,7 tys. zł od opłat w grupie taryfowej C21, na którą PUW ma obecnie podpisaną umowę z operatorem.
(akta kontroli str. 873, 940-964, 1728-1773)

Zastępca Dyrektora Biura Obsługi Urzędu wyjaśnił, że zgodnie z Umową o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr 2020/OSD/00355/1 z dnia 05.10.200 r. Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku dla punktu poboru energii nr PL_ZEBB_2061000689_04 rozliczany jest w grupie taryfowej C21 (...). Jest ona jednostrefowa, co oznacza, że cena prądu w ciągu doby nie zmienia się. Ze względu na specyfikę pracy Urzędu (jednozmianowa) i wiążącym się z tym największym zużyciem energii elektrycznej w godzinach dziennych, dobór taryfy C21 dla PPE: PL_ZEBB_2061000689_04 uważamy za odpowiedni. (akta kontroli str. 965-967)

NIK zauważa, że urządzenia elektryczne podtrzymujące systemy działające w budynku pracują całą dobę oraz w dni wolne, a nie tylko w godzinach urzędowania. Dane o zużyciu energii elektrycznej w strefach czasowych wskazują, że korzystniejsza byłaby grupa wielostrefowa.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2022 roku przez dysponenta części 85/20 i PUW w zakresie zbadanych wydatków. Realizowano je prawidłowo, osiągając zakładane rezultaty. Stwierdzone nieprawidłowości stanowiły znikomy procent wydatków (0,004%) i nie miały wpływu na wykonanie budżetu. Zgodnie z planem wykorzystano środki z rezerwy ogólnej, choć nie we wszystkich przypadkach służyła ona realizacji zadań wynikających z naglej sytuacji wymagającej natychmiastowej interwencji. Właściwie prowadzono działania nadzorcze wobec jednostek podległych i korzystających z dotacji celowych, a stwierdzona w tym zakresie nieprawidłowość została niezwłocznie skorygowana.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2022 rok przez dysponenta części 85/20 – województwo podlaskie i sprawozdań jednostkowych Urzędu obsługującego Wojewodę:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 roku o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne sporządzone przez dysponenta części 85/20 były zgodne ze sprawozdaniami jednostkowymi (własnymi i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach Urzędu (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. (akta kontroli str. 9-20, 53-86, 683-693, 695, 1502-1719)

Sprawozdania sporządzono terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁶⁷, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶⁸, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁶⁹. W PUW, zgodnie z przyjętymi zasadami kontroli zarządczej w obszarze gospodarki finansowej:

- pracownicy mieli precyzyjnie określone uprawnienia w zakresie prowadzenia, zatwierdzania, rejestrowania i sprawdzania operacji finansowych, gospodarczych oraz sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych,
- operacje finansowe były utrwalane w odpowiednich dokumentach i rejestrowane w księgach rachunkowych,
- prowadzono wstępną, bieżącą i następczą kontrolę operacji finansowych.

(akta kontroli str. 1461-1501)

Stwierdzone
nieprawidłowości
Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie objęte kontrolą sprawozdania dysponenta części 85/20 oraz Urzędu. Sprawozdania łączne sporządzone przez dysponenta części 85/20 zawierały dane wynikające ze sprawozdań jednostkowych, a sprawozdania Urzędu – dane zgodne z ewidencją księgową. Stwierdzona i skorygowana w trakcie roku nieprawidłowość, polegająca na niewłaściwym zweryfikowaniu sprawozdania Rb-28 Urzędu za luty 2022 roku, nie miała istotnego wpływu na ocenę systemu kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

V. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Dokonywanie wydatków w ramach kwot ujętych w planie finansowym.
2. Podjęcie działań związanych ze zmianą grupy taryfowej dla PPE nr: PL_ZEBB_2061000689_04, w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.
3. Terminowe przekazywanie Prezesowi UZP informacji o złożonych ofertach w prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych.

⁶⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 144).

⁶⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. poz. 2396, ze zm.).

⁶⁹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁷⁰ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

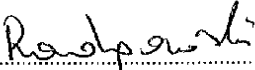
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 17 kwietnia 2023 r.

Kontrolerzy:

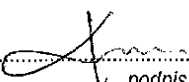
Władysław Radgowski
główny specjalista k.p.

.....
podpis

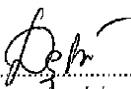
p.o. DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis

Krzysztof Gołębiwski
główny specjalista k.p.

.....
podpis

Małgorzata Przymierska-Dąbrowska
specjalista k.p.

.....
podpis

⁷⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.